

STICHTING GESLACHT MEES

SEPTEMBER 1971

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
POSTBUS 505 — ROTTERDAM

NUMMER 21

INLEIDEND WOORD NAMENS HET BESTUUR.

In de tijd die verstreken is sedert het verschijnen van onze laatste kroniek, november 1968, is er veel gebeurd. Onze Voorzitter en Oprichter, Mr. Willem Cornelis Mees, (R 11-15), werd van ons weggenomen. Hij overleed op 2 april 1970, 88 jaren oud, waarmee een einde kwam aan dit lange, veelzijdig-werkzame en nuttige leven.

Ook een tweede bestuurslid, Secretaris en eveneens Oprichter, Jacob Mees, (R 11-2), ontviel ons. Op 85-jarige leeftijd overleed hij op 16 november 1970.

Onze stichting heeft van haar oprichting af eigenlijk op deze twee gedreven. Willem Cornelis was onze inspirator, genealoog, kroniekschrijver en historicus. Jacob was de man die achter de schermen zorgde dat alles liep, dat capabele mensen uit de organisatie van R. Mees & Zoonen ter beschikking stonden en die, als we eens geld te kort kwamen, klaar stond om bij te springen.

Beiden waren Meezen die de beste tradities van de familie en van Rotterdam hun leven lang hebben hooggehouden en in praktijk gebracht en het is aan hun familiezijn en belangstelling voor het heden én het verleden van ons geslacht te danken, dat onze stichting van haar oprichting af in 1936, tot op de huidige dag in leven is gebleven.

In de zelfde periode kwamen ook nog de volgende begunstigers te overlijden:

Fokko Alting Mees (G 11-1) op 27 december 1968, (81).

Ferrand Mees, (R 11-9) op 29 januari 1969, (72).

Marie Lucie Dorhout Mees-Hesse (G 11-9) op 1 juni 1969, (78).

Léonie Joséphine Mees-Rambaldo (10-4a) op 26 september 1970, (93).

Maria Kreunen Mees, (R 10-20) op 22 februari 1971, (79).

Dr. Regnerus Tjaarda Alting Mees (G11-2) wijdt in dit nummer van de Kroniek een In Memoriam aan zijn oudste broer, de beeldend kunstenaar Fokko Alting Mees.

De heer T. M. Louwen is nog steeds onze administrateur en archivaris. Aan zijn adres past een woord van grote dankbaarheid voor alles wat hij in de lange reeks van jaren voor ons heeft verricht. Hij is het die de genealogie bijhoudt uit de berichten die hij óf zelf uit de bladen oppikt, óf die hem door anderen worden toegezonden. Bij hem berust een inventarislijst van het archief.

Evenmin als aan Meezen gaat aan hem de tijd voorbij. Hij wordt weldra 79 en is dan 14 jaren vanwege R. Mees & Zoonen gepensioneerd. Bovendien heeft hij mij te kennen gegeven dat hij langzamerhand van zijn taak af wil omdat hij het noodzakelijk acht, dat een jonger iemand het werk overneemt.

Verjonging lijkt trouwens geboden voor ons gehele bestuur. De gemiddelde leeftijd van ons vieren die nog over zijn, is 64 jaar. Het wordt gevormd door onze drie Groningers, Prof. Mr. Tjalling Justus Dorhout Mees (G 11-8), Dr. Ir. Rudolph Hetserus Mees (G 12-19) & Hermannus Ellen Mees (G 12-21), en mijzelf als enige Rotterdammer (R 11-18).

Jongere familieleden hebben mij te kennen gegeven dat het bestuur eens moet ontwaken uit een zekere lethargie die ontstaan is na het overlijden van Willem Cornelis en Jacob. Wij waren ook wel erg verwend want in de jaren dat Jacob niet meer de oude was deden Willem Cornelis en de heer Louwen samen eigenlijk alles. Ik hoop dat we het in de verdere loop

van dit jaar zover zullen kunnen brengen dat we het bestuur aanvullen met jongeren en dat we de heer Louwen zijn opvolger mogen laten inwerken. Er zijn, geloof ik, in eigen kring best jongeren te vinden die enthousiast en in staat zijn om de genealogie en het archief bij te houden en de Kroniek te redigeren en gevuld te krijgen.

Het allereerste dat nu moet gebeuren en dat eigenlijk al meer dan een jaar bij de administrateur ligt te wachten, is het doen verschijnen van de Kroniek.

Het spreek wel vanzelf dat we een artikel opnemen over onze Voorzitter. Er is over hem zó veel te schrijven, dat het moeilijk was de richting en aard ervan te bepalen. De zakelijke en sociale carrière van deze echt Rotterdamse mercator sapiens zou op zichzelf reeds een hele Kroniek kunnen vullen. We nemen echter aan, dat heel veel hiervan, althans in grote trekken, bij onze familie bekend is en niets verhindert ons trouwens om in volgende kronieken nader in te gaan op zijn loopbaan en op de grote dingen die hij gedaan heeft zoals de oprichting van de Nederlandsche Handelshoogeschool (later Nederlandse Economische Hogeschool geheten) en de Volksuniversiteit. Of zijn historisch-letterkundige arbeid (o.a. Man van de Daad).

Voor deze Kroniek wilden wij echter het liefst één van zijn dochters het woord geven en Cornelia Arnold-Mees heeft aan dit verzoek gelukkig willen gevolg geven. Wij zijn haar voor dit met grote liefde en daarenboven met de haar zo eigen fijne smaak in het hanteren van de nederlandse taal geschreven in memoriam buitengewoon dankbaar.

Over Jacob hopen wij een volgende keer te schrijven. Alhoewel niet aan een universiteit gestudeerd hebbend, is het epitheton mercator sapiens op hem evenzeer van toepassing. Ook over hem zou gemakkelijk een hele Kroniek gevuld kunnen worden: over zijn carrière als bankier en assurantiemakelaar, zijn grote en veelzijdige culturele belangstelling, zijn grote prentenverzameling, zijn werk voor verenigingen en organisaties (bijv. de stichting van moderne volkswoningen algemeen bekend als Tuindorp Vreewijk, samen met Willem Cornelis, Mr. K. P. van der Mandele en anderen) die slechts konden ontstaan en bestaan dank zij de veel tijd en geld kostende burgerzin van mannen als hij. Zo hopen we dan langzamerhand uit de stagnatie te geraken. Dit zal de geldmiddelen ook deugd doen want onze financiële toestand is miserabel. Ons gehele vermogen bedroeg per ult. december 1970 f 201,16. Als penningmeester beveel ik onze bankrekening nr. 025.50.50.593 bij Bank Mees & Hope N.V. te Rotterdam (gironummer der bank: 6400) nederig doch dringend in Uw aller belangstelling aan.

Van het verloop van het in de volgende maanden te verwachten bestuursoverleg over de wijze waarop onze stichting met haar werk kan voortgaan zullen wij U op de hoogte houden.

Namens het bestuur
Philip Adriaan Jacob Mees (R 11-18)

Mr. WILLEM CORNELIS MEES †

17 maart 1882 — 2 april 1970

De tweede april 1970 overleed mijn vader, Mr. Willem Cornelis Mees. En nu ik mij, bijna een jaar later, neerzet om wat over hem te schrijven is het eerste wat in mij opkomt dat hij nog zo aanwezig is. Zijn sterke persoonlijkheid, zijn gewone, niet sentimentele goedheid, zijn inzet van alle krachten om iets dat hij goed en nodig vond te bereiken; het zijn alle hoedanigheden die niet met iemands lichamelijke dood ophouden.

Vader had zijn levenstaak volbracht. Hij verlangde naar het einde, zag de dood als de grote bevrijder. De geestelijke krachten die hij vrij maakte zijn een eigen leven gaan leiden; de dingen die hij tot stand bracht zullen blijven groeien en zich ontwikkelen tot lang na zijn dood en tot na de dood van zijn kinderen en kleinkinderen.

Voor die kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen hebben vader en moeder altijd een „tehuis” gevormd in de meest positieve zin. Hoewel zij beiden zeer verschillende persoonlijkheden waren, vormden zij voor ons een hechte eenheid. Vader en moeder... we gaan naar vader en moeder. We wisten dat we altijd welkom waren. Ze hadden altijd tijd voor ons. Dat was vanzelfsprekend, ze vormden ons tehuis. We mochten onze eigen meningen en plannen hebben, we kregen kritiek maar ze zeurden nooit na. En daar was altijd hun liefde, hun grote, rotsvaste liefde, die door niets verstoord kon worden. Daar konden we

van op aan, waar we ook waren, wat we ook deden. Met een kleine variant op een mooie dichtregel van Vasalis zou ik willen zeggen:

„Voorgoed doordrongen door hun zacht geruis
Waren wij steeds op reis en altijd thuis”

En thuis wisten wij vader, lezend in zijn grote stoel, schrijvend aan zijn bureau, of wandelend in de tuin.

Dat waren de goede ogenblikken, dan kon je met hem praten, dan plaagde hij je en je plaagde terug. Plagen vond hij heerlijk; hij had een groot en zeer eigen gevoel voor humor dat door zijn nageslacht erg geapprecieerd werd. (Misschien minder door zijn Rotterdamse zakenrelaties.).

Bij die wandelingen merkte je hoeveel hij van de natuur hield, hoe hij elk vogeltje, elke hagedis, spin of tor opmerkte. Hij kon dan ook intens genieten.

Zijn leven lang is het zijn in de vrije natuur een eerste levensbehoefte voor hem geweest. Hij was ook een enorm wandelaar, stug doorlopend legde hij kilometer na kilometer af. Als kinderen in de Wassenaarse duinen en later tijdens de vakanties in Zwitserland konden we daar wel met de tong uit de mond achteraan sjokken, maar hij heeft ons toch allemaal de liefde tot het wandelen en het buitenzijn bijgebracht.

Ik heb vaak gemerkt dat het beeld dat wij, als leden van zijn gezin, van vader hadden heel verschillend was van dat van zijn Rotterdamse tijdgenoten. Voor ons was hij een vriendelijk man, vrolijk zonder uitbundig te zijn, bescheiden en sterk doordrongen van zijn eigen tekortkomingen. Eens heeft hij tegen mij gezegd: „Ik heb in mijn leven zoveel dingen rechtgezet maar 't is mij nooit gelukt ook maar de kleinste van mijn eigen fouten te verbeteren.” Hij was vergeetachtig, verstrooid en vooral ontzettend onhandig. Hij had prachtig gevormde handen met lange slanke vingers, maar hij is er nooit in geslaagd er ook maar iets mee te doen. Dat hoefde ook niet, want er waren altijd anderen die het voor hem deden. Vrouwen.

Eerst zijn moeder en zijn drie zusters, later zijn vrouw en zijn vijf dochters. Die knapten het wel voor hem op ... — vanzelfsprekend!

Voor vader was veel vanzelfsprekend. Het was voor hem vanzelfsprekend dat hij door zijn afkomst en positie een zekere achting genoot. Het was óók vanzelfsprekend dat hij die achting waar maakte. Hij heeft ontzaglijk gewerkt in zijn leven. Als hij zakelijke of sociale tekorten of misstanden ontdekte, ging hij niet demonstreren, hij dééd er wat aan! Hij dook erin, schreef rapporten en verslagen, zocht en vond een oplossing. Die oplossingen waren bijna altijd juist; hij had een enorm inzicht en kon scherp en helder denken. Met een verwonderlijk doorzettingsvermogen wist hij zijn ideeën dóór te drukken, dikwijls etgen het advies van ouderen en meer ter zake kundigen in. De tijd heeft geleerd dat hij het goed gezien heeft.

Dat alles kostte hem natuurlijk enorm veel tijd zodat wij, kinderen, buiten de vakanties vaak niet veel van hem merkten. Hij hield zijn zakelijke problemen buiten zijn gezin, maar met moeder besprak hij alles. Het was een vaste gewoonte dat zij zich na het roezige avondmaal een uurtje samen terugtrokken op vaders kamer, daar de krant lazen en de dingen van de dag bespraken.

Moeder is voor vader altijd een enorme steun geweest. Haar praktische kijk en reële aanpak hebben zeker een grote invloed op zijn, dikwijls zeer moeilijke, beslissingen uitgeoefend en het is zeker aan haar te danken dat hij zich steeds ten volle kon inzetten, zonder gehinderd te worden door huiselijke zorgen en beslommeringen.

Op zijn 72ste jaar begon vader zijn memoires te schrijven. Zij zijn een belangwekkend getuigenis geworden van een leven vol initiatief, durf en doorzettingsvermogen. Er ligt een stuk geschiedenis van Rotterdam in verweven dat het nageslacht zeker veel informatie en curieuze en amusante anekdotes over allerlei mensen en toestanden zal opleveren. Dat de ondernemingen die hij uit de grond heeft gestampt — ik noem nu terloops de Rotterdamse Scheepshypotheekbank, de Handelshogeschool, De Rotterdamse Volksuniversiteit en de Robeco, tot zo grote bloei zijn gekomen heeft vader op latere leeftijd veel voldoening geschonken. Het feit dat het „gelukt” was betekende voor hem meer dan persoonlijke eerbewijzen. Over de onderscheiding tot ridder in de orde van de Nederlandse leeuw schrijft hij:

„Hoewel ik in het algemeen kritisch tegenover dergelijke onderscheidingen sta, heeft deze mij oprecht verheugd omdat ik wist dat hij verdiend was.”

Hij was zeer trots op de Handelshogeschool (later Nederlandse Economische Hogeschool) maar toen hij op zeer hoge leeftijd bericht kreeg dat hem de gouden penning van deze instelling zou worden uitgereikt vond hij dat zo weinig belangrijk dat hij het aan niemand vertelde, zodat behalve moeder, die het op het laatste moment in de gaten kreeg, geen van ons bij die plechtigheid aanwezig was.

Vader werd in 1882 te Rotterdam geboren, maar verhuisde een jaar later met zijn familie naar Utrecht, waar zijn vader; Adriaan Walter Mees, die civiel ingenieur was, directeur werd van gemeentewerken en later wethouder. In Utrecht heeft vader zijn hele jeugd doorgebracht en ook gestudeerd.

De jeugd verliep zonder schokkende gebeurtenissen, hij was de enige, wat verwende zoon in een welvarend gezin, dat echter niet met oogkleppen opliep en waarin alle moderne stromingen op sociaal en cultureel gebied met aandacht gevolgd werden. Op het gymnasium was vader een slechte leerling, hij had voor alles belangstelling behalve voor het schoolwerk en werd dan

ook via een kostschool en veel bijlessen met pijn en moeite door het Staatsexamen gesleept.

Uit die kinder- en jongelingsjaren heeft hij in zijn memoires veel aardige voorvallen genoteerd waar ik later graag eens op terug zal komen. Voor ons is het geschiedenis; leren fietsen in een overdekte fietsschool, verjaardagspartijen in een met lampions versierde „Jan-plezier” compleet met kattedak! Vader had veel vriendjes, wier namen zijn leven lang weer in zijn aantekeningen opduiken. Hij bracht ook vele uren alleen door, speelde met loden soldaatjes waar hij dozen vol van bezat en waarmee hij hele veldslagen opstelde en uitvocht. Dat is dan ook het enige militairisme dat hij in zijn leven bedreven heeft. Hij hield van natuurlijke historie en vooral van geschiedenis, waarover hij veel las.

In september 1901 kwam hij aan aan de Utrechtse Universiteit, waar hij rechten ging studeren. Reeds tijdens de groentijd richtte hij met enkele vrienden de jaarclub Has-Has op, een club die in Utrecht tot lang na hun studententijd bekendheid zou genieten. De clubgenoten onderling hebben hun leven lang contact gehouden en elkaar geregeld op clubdies en lustra weer gezien.

Het woord „student” had in die tijd wel een heel andere klank dan tegenwoordig. De „heren studenten” hadden een heerlijk vrij leven, liepen in gekleurde costumes rond met mooie (soms handgeborduurde) vesten, ze sierden zich met vrolijke dassen, strohoeden en wandelstokken. Ze hielden dringelagen en rijjolen, schreven gedichten en brachten serenades aan lieve meisjes en daarenboven zagen ze nog kans serieus te studeren. Als vader van één tijd in zijn leven genoten heeft is het wel van zijn studententijd. Hij maakte deel uit van vele „gezelschappen”, uren werden doorgebracht met discussies en debat. Hij zat in de redactie van het Studentenblad „Vox Studiosorum” en vulde dat, zoals hij later de Mezenkroniek vulde, groten-deels met eigen bijdragen. „Omdat het zo moeilijk was iets van anderen los te krijgen.”

In 1906 vond het beroemde lustrum der Romeinse wagenrennen plaats, waarin vader de rol van de Romeinse vlootvoogd Lucius Julius Burdo vervulde en waarvoor hij leerde paardrijden en zijn haren liet groeien. Vóór die tijd echter had hij een lief en mooi meisje ontmoet dat zijn hart in vuur en vlam zette. In 1905 verloofde hij zich met Dina Berg, 3e uit het grote gezin van 10 kinderen Berg uit Hilversum. Met haar aan zijn zijde vierde hij lustrum en zij was het die op zijn fraaie avondkostuum (wijde rode mantel en wit zijden tuniek) het grote rode schip borduurde, dat later tot voorbeeld diende voor het embleem van de Rotterdamse Scheepshypotheekbank.

Vóór het lustrum in 1906 had vader zijn doctoraal examen rechten gedaan en in september daarna promoveerde hij. Op stellingen, zoals in die tijd gebrui-

kelijk was. Tijdens de vrolijke rijtoer na de promotie zat moeder, als eerste vrouw in de geschiedenis van Utrecht, náást vader in de koets.

Het sprookje van de studententijd was afgelopen, het werkelijke leven begon. Enige maanden werkte vader in Amsterdam op de „Algemene Credietvereniging” van zijn a.s. schoonvader. Hoewel hij daar op den duur een positie had kunnen krijgen trok zijn hart naar de stad zijner vaders; Rotterdam!

Zeer tegen het advies van de oudooms Mees, die hij geraadpleegd had, in vestigde hij zich begin 1907 als advocaat te Rotterdam. Kort daarop bood Mr. Th. A. Fruin hem een positie aan als junior op het advocatenkantoor Knottenbelt en Fruin, die hij met graagte accepteerde.

Nu kon er aan trouwen gedacht worden. In Hilversum werd uitgebreid bruiloft gevierd, met een hele reeks feesten, diners, picknicks, met toneelspel, muziek en zang. Een prachtig bruidsboek vol gedichten, foto's enz. getuigt daar nog van. Een heerlijke huwelijksreis voerde het jonge paar langs de Italiaanse meren, Florence en Venetië.

Het eerste huis stond aan de Mathenesserlaan. Een groot bovenhuis, waar de twee oudste dochters geboren werden. Vader kreeg een nevenfunctie, secretaris van de Tiendcommissie. Hij begon te denken over de Scheepshypotheekbank. Vele andere zaken trokken zijn aandacht. Het gezin verhuisde naar de Westersingel, een benedenhuis vlak bij de mooie oude dierentuin. Hier werden de dochters Lot (Boon) en An (Vreede) geboren. De Rotterdamse Scheepshypotheekbank werd opgericht waarvan vader directeur werd.

De vakanties werden vaak in het buitenland doorgebracht. Toen dat door het uitbreken der eerste wereldoorlog onmogelijk werd kochten vader en moeder een mooi stuk grond in Wassenaar, dat toen nog niet volgebouwd was. Op dat terrein, langs de duinwetering aan de voet van de duinen gelegen, bouwden ze „Rapersduin”. Het was een heerlijk buitenhuis waar we jaren lang alle weekends en vakanties heentrokken en waar we ontzettend hebben genoten. Toen het in 1920, in een periode van financiële moeilijkheden, verkocht werd deed dat vader veel verdriet.

Maar het leven ging door en de getijden keerden. We verhuisden naar de Schiekade, een groot oud huis met een prachtige lange tuin, gelegen naast de toenmalige houtwerf van Van Stolk. Daar volgde een goede tijd. Vader was in de volle bloei van zijn leven. Er werden veel diners en ontvangsten gegeven, de tuin leende zich schitterend voor garden-parties (met lampions en vruchtenbowl). Ook wij jongeren kregen ons aandeel, heerlijke feestjes hebben we daar gehad.

Er werden in die tijd ook mooie reizen gemaakt en elke zomervakantie trokken vader en moeder met de

dochtertjes en de kinderjuffrouw naar Zwitserland. In 1925 werd Ernestine geboren, het nakomertje dat vader nog zoveel vreugde heeft geschonken.

In 1928, toen de houtwerf van Van Stolk met de aangrenzende huizen en tuinen aan de stadsuitbreiding ten prooi viel, besloten de ouders definitief naar buiten te gaan. Vader werd wat ouder, moest zijn werk wat matigen. In Wassenaar vonden zij een bijzonder gunstige gelegen terrein waarop „Rapershout” gebouwd werd.

Rapershout, ontworpen door de architect Wouda, was een mooi, groot en voor die tijd bijzonder modern landhuis, waarin zij tot een half jaar voor vaders dood zijn blijven wonen. Van Rapershout uit trouwden de 5 dochters en ettelijke kleindochters. Daar gleed hun tweede levenshelft voorbij met veel goede en in en na de oorlog ook veel verdrietige belevenissen. Rapershout was een huis dat een modernere en meer aangepaste levenswijze mogelijk maakte. Dat was nodig; de goede oude tijd was definitief voorbij.

De crisis, die zich in het begin van de dertiger jaren openbaarde, bezorgde vader ernstige zorgen en moeilijkheden. Toch was er in die tijd veel vreugde; vier bruiloften, hun eigen zilveren bruiloft, de geboorte van de eerste kleinkinderen. Het zijn de hoogtijdagen die het scherpst in de herinnering gegrift staan. Dan het begin van de tweede wereldoorlog en in mei 1940, een dag nadat ze overhaast uit Brussel thuis gekomen waren, de invasie in Nederland.

O die meidagen. Dat prachtige weer, de schietpartijen en bombardementen, de angst en onzekerheid. Die geweldige stapelwolken aan de horizon — geen onweer — nee — Rotterdam stond in brand. Rotterdam, de stad waar vader zijn hele levenswerk aan gewijd had. Toen hij enkele dagen later voor het eerst weer door de verbrande stad liep, ervoer hij het werkelijk als een wonder dat het mooie oude pand Haringvliet 98, waar de Rotterdamse Scheepshypotheekbank gevestigd was, vrijwel ongeschonden uit de puinhopen omhoog rees.

De oorlogsjaren waren voor vader moeilijk. Hij was te onhandig (en te oud ook) voor illegaal werk, zijn energie en expansiedrang werden aan banden gelegd, hij werd nerveus en angstig. Om hem af te leiden suggereerde moeder hem de levensbeschrijving van zijn oudoom, Mr. Marten Mees, waar hij jaren geleden aan begonnen was, af te maken. Zo ontstond „Man van de daad” een biografie die ook nu nog door vele belangstellenden gelezen wordt, omdat deze man ten nauwste betrokken was bij de opkomst van Rotterdam als wereldhaven.

Toen vader eenmaal de smaak beet had is hij regelmatig blijven schrijven. Zijn aandacht richtte zich op historische onderwerpen. Achtereenvolgens verschenen nog: Maria Quevellerius (vrouw van Van Riebeeck)

— Alva — Philips Willem van Oranje en Lamoraal van Egmond. Het was een bezigheid die hem veel afleiding en voldoening gaf en dikwijls interessante contacten verschaftte.

Zoals overal benoorden de grote rivieren was ook in Wassenaar de laatste oorlogswinter de zwaarste. In september moesten ze het huis ontruimen, mochten echter na een maand weer terugkeren. De lancering van de V2 van het naburige landgoed Rust en Vreugd, de bombardementen en beschietingen, de honger en de inkwartiering van Duitse soldaten, het was alles een nachtmerrie. Toch bleef de dankbaarheid dat het eigen gezin in de oorlogshandelingen gespaard bleef. Pas na de bevrijding van Nederland en Indië, toen Adine met haar dochtertje doodziek naar Nederland terugkeerde en na eerst schijnbaar hersteld te zijn weer terugviel en in juli 1948 overleed, wisten ze dat ook zij hun tol moesten betalen. De grote liefde waarmee ze Adine met man en kind opgenomen en verzorgd hebben heeft daartegen niet mogen baten.

Een ander groot verdriet was het plotselinge overlijden van een schoonzoon, de chirurg Hans Zaayer. An, die in heel moeilijke omstandigheden achterbleef, heeft toen werkelijk beseft wat het is om ouders te hebben die achter je staan en het was ongelooflijk zoals vader zich daarbij voor haar heeft ingezet.

Dat waren de verdrietige dingen ... vreugdevolle waren er ook. Er werden weer mooie reizen gemaakt, o.a. een semi-zakelijke reis naar Amerika die zeker een hoogtepunt in hun leven vormde. De gouden bruiloft werd gevierd in 1957, omringd door kinderen en kleinkinderen, en toen in 1967 de familie vrijwel compleet uit alle hoeken van de wereld bijeen kwam om de diamanten bruiloft te vieren, was het nageslacht ook met een groot aantal achterkleinkinderen uitgebreid.

Vader was toen al minder goed, een paar lichte attaques hadden zijn gezondheid ondermijnd. Gelukkig bleef zijn geest helder, zij het dat hij gauw vermoeid was. Van dit heel bijzondere feest, waarbij hij als pater familias omringd was door ruim 40 nakomelingen, heeft hij van ganser harte kunnen genieten.

Ook al bleef hij nog een paar jaar in ons midden, je zou deze mijlpaal toch min of meer kunnen zien als de afsluiting van een rijk en succes-vol leven, waarin heel hard gewerkt en ongelooflijk veel bereikt werd. Wij gunnen hem nu de rust en vrede van de dood.

* * *

FOKKO MEES, Beeldend Kunstenaar †

27 juli 1887 — 27 december 1968

ZELFPORTRET

Fokko Alting Mees werd op 27 juli 1887 in het voormalige Batavia geboren, zoon van Mr. Dr. Regnerus Tjaarda Mees en Constance Theodora Gerhardine van Zijll de Jong, en als eerste kleinzoon van Mr. Fokko Alting Mees naar deze genoemd. 12 jaar oud kwam hij met zijn ouders, zuster en jongere broers naar Holland en toen het ouderlijk gezin naar Indië terugkeerde, bleef Fokko achter in huis bij Dr. N. J. Singels, rector van het gymnasium te Utrecht. De geest van de klassieke letteren, maar ook de grote kunstzin van de pleegouders, die openstonden voor zowel muziek als beeldende kunsten, bepaalden zijn vorming. Na afloop van het gymnasium begon hij in 1906 uit familietraditie de studie in de rechten. Maar hij beëindigde deze niet, want zijn aspiraties en aanleg lagen op geheel ander gebied. In heel zijn schooltijd was het maken van tekeningen en aquarellen zijn liefste vrijetijdsbesteding. Is het dan verwonderlijk, dat hij als student aan serieuze kunst beoefening ging denken, niet als amateur naast een juridische werkring, doch als volledige levensvervulling? Hij ging privé-lessen nemen bij Dirk Nijland, Hart Nibbrig en Monikkendam en toen zijn begaafdheid geen twijfel meer liet brak hij kort voor zijn doctoraal de rechtenstudie af. Een tijd lang volgde hij de lessen aan de Haagsche Academie van Beeldende Kunsten, welke

studie hij afsloot als bekroonde voor zijn schilderij „Suzanna bespied”, een prijsvraagopgave. Najaar 1913 begaf hij zich naar Parijs om aan de bekende „Grande Chaumière” zelfstandig te gaan werken. Daar en in en buiten Parijs maakte hij grote pentekeningen en schilderijen van landschappen in zonnige kleuren en portretten in liggend formaat en landschappelijke achtergrond.

Het uitbreken van de eerste wereldoorlog bracht Fokko Mees in militaire dienst. Korte verloftijden bleven hem slechts voor zijn kunstbeoefening. Hij maakte o.m. een groot geschilderd portret van zijn vader en een aantal landschap-tekeningen in Meyendell en in de omgeving van Groningen. Min of meer als experiment maakte hij in 1918 zijn eerste houtsnede, een landschapje buiten Dordrecht. Hiermee was de weg geopend voor zijn belangrijke grafische activiteiten, waarin hij in heel zijn verdere leven op de mees: eigen wijze uitdrukking zou geven aan zijn creatief kunstenaarsschap. Direct na het einde van de eerste wereldoorlog wierp hij zich met velle bezieling op de houtsnede-kunst. Zijn werk draagt een sterk persoonlijk karakter, het compositorische, de geseleerde samenvatting binnen het beperkte vlak van de houtsnede van een volledige synthese van een landschap uit in de natuur geplaatste menselijke attributen, bouwsels, dieren, zonnestralen en donkere partijen. De weldoordachte groepering van zwart en wit was hierbij van evenveel gewicht als het weergeven van de figuurlijke voorstelling, die toch voldoende uitgewerkt bleef om aan de wit- en zwart-vlakverdeling een boeiende inhoud te geven. De periode van 1919—1934 is zijn meest creatieve, zijn productie kent nauwelijks een pauze, in steeds nieuwe vormen zoekt hij zijn kunstdrang te bevredigen, terwijl hij tegelijkertijd zijn arbeidsveld verbreedde naar het gebied van de nijverheidskunst. Door de uitgeverij van zijn jongste broer C. A. Mees werd hij betrokken bij de boekkunst: in 1921 ontwierp hij voor Nine van der Schaaf's Friesch Dorpsleven in houtsnedetechniek de titelprent en de initialen van de hoofdstukken. Voor die uitgeverij ontwierp hij het originele uitgeversvignet, de titelbladzijden van een aantal andere boeken, (opmerkelijk die voor Albert Verwey's dichtbundel *De Weg van het Licht*), boekillustraties en de karakteristieke, in bas-relief gestempelde boekbanden voor de Oostersche Bibliotheek (1926). Van zijn werk op het gebied van de typografische ornamentiek verdient vooral vermelding de catalogus van de Nederlandse inzending aan de Internationale Kunstnijverheidstentoonstelling in Parijs in 1925, die van de eerste tot de laatste bladzijde door hem verzorgd werd tot een voorbeeldige stijleenheid van druk en versiering. Door dit werkstuk in contact gekomen met de fijnzinnige boekkunstenaar Mr. J. F. van Royen, directeur-generaal van de P.T.T., dankte hij aan deze de opdracht voor het ontwerpen van de postzegels ter gelegenheid van de Olympische Spelen te Amsterdam in 1928 en van een serie postzegels van Suriname met de beeltenis van Koningin Wilhelmina met sluier.

PAYSAGE TOSCAINE

Met zijn illustraties in houtsnede voor Carel Voorhoeve's bewerking van *Reinaert de Vos* (1932) bereikt hij een hoogtepunt in deze kunstvorm. De nog altijd synthetische compositie heeft iets van de vroegere strengheid prijs gegeven; daartegenover is er een losheid in de houtsneden bereikt door een typografische gebondenheid: die op de drukspiegel afgestemde rechthoekige houtsneden, op de rechterbladzijden aangebracht, hebben gebroken linker contouren, die corresponderen met de gebroken rechter contouren van de tekstdruk op de linker bladzijden.

Hoezeer ook gegrepen door de toepassing van zijn kunst in de typografie, toch bleef hij zijn beste krachten geven aan zijn geheel vrije creativiteit. Talrijk zijn de houtsneden, die hij als oogst van elk jaar inzond op exposities van de kunstgenootschappen in Den Haag en Amsterdam, waarvan hij lid was, en ook elders. In 1925 gaf hij een album uit van 6 houtsneden onder de titel *Soirées de Pêcheurs*. Hierin geeft hij weer blijk van zijn synthetisch waarnemen en in compositorische vlakvulling samenvoegen van zijn on-

derwerp: de avonden van de Scheveningse vissers op zee, in huis en in het dorp. Op zee is het gedachtebeeld van de achtergelaten huiskamer, in de binnenkamer daarentegen dat van de zeilende schepen op zee in de positie verwerkt. Allengs maakt zich een verandering in zijn techniek en stijl kenbaar. De eigenlijke houtsnede maakt plaats voor de houtgravure en later voor de koper- en de zinkgravure, technieken, die een fijnere lijnentekening veroorloven. De zware beelding van menselijke figuren, in de twintiger jaren traditie, gaat over in een meer verfijnde voorstelling; niet meer stoere boeren, vissers, werklui kiest hij nu, maar tere vrouwe-figuren, in geste, kleding en haartooi met uiterst fijne lijntjes aangegeven en los geplaatst in een vlak met veel wit.

De vererende opdracht om de Nederlandse kunstenaarsorganisaties op de expositie van Nederlandse kunst in Boedapest in 1934 te vertegenwoordigen schonk hem een Hongaarse onderscheiding. Maar de zekerheid in eigen kunnen en het aanzien in de wereld konden niet de voortgang stuiten van het innerlijke

drama zijner sterkste hartstochten. Op Boedapest volgde de breuk van zijn huwelijk en het voorgoed verlaten van zijn vaderland. Na verblijven in Hongarije en Italië vond hij in Frankrijk een blijvend domicilie. Hoewel afgesneden van het geregelde verkeer met zijn Nederlandse kunstbroeders en de stimulans van de ideeën-strijd missend bleef hij, zij het niet in die omvang als in de voorafgaande periode, tot aan het einde van zijn leven aan zijn kunstroeping trouw. Bij elke gelegenheid zond hij nieuw werk in voor de exposities van „De Grafische” te Amsterdam. Naast de minutieus uitgewerkte koper- en zinkgravures, zoals die in zijn nooit verzuimde Nieuwjaarswensen, verrast hij op het allerlaatst nog met een fijnzinnig landschap Paysage toscane in ets-techniek. Het is alsof hij in deze ets van een landschap zonder enige deformatie, maar door de tere aanraking van de etsnaald tot een verfijnd droombeeld herschapen, zijn laatste wijsheid heeft willen uitspreken, alsof wij hem hierin horen zeggen: Zie, dit verstilte landschap is het, waarin mijn leven na alle omzwervingen in de innerlijke en uiterlijke wereld zijn diepste wijsheid heeft gevonden.

R. T. A. Mees

* * *

FAMILIEBERICHTEN

(De tussen haakjes geplaatste bladzijdennummers verwijzen naar de derde druk van de Genealogie van het Geslacht Mees, uitgegeven in 1960).

GEHUWD:

Te Stellenbosch, (Z-Afr.), 17 december 1967 - Lodewijk Adriaan Alting Mees en Elna Pietie Fouché. (G 12-4).

Te 's-Gravenhage, 30 augustus 1969 - Ellen Hilda Margaretha Mees en Harold Hylkema. (R11-20).

Te Diepenveen, 29 november 1969 - Marie Louise Mees en Mr. Carel Henri Brinkman. (R 11-10).

Te Constance Mees en Peter Fead. (G 11-3a).

Te Dorothea Francisca Mees en Jan Bourne. (G 11-3a).

Te De Steeg, 14 maart 1970 - Marten Mees en Willemine Martine Heylina Visser 't Hooft, dochter van Hans Philip Visser 't Hooft, arts te Velp en Willemine Scheurleer. (R 12-17).

Te Velp, 28 november 1970 - Annette Danielle Dorhout Mees en Jkhr. Mr. J. C. F. von Mühlen. (G 11-13a).

GEBOREN

Te 31 december 1965 - Adriaan Pier - en te 20 februari 1968 - Stephanie Lise - zoon en dochter van Hemmo Reint Alting Mees en Dorothy Watson. (G 12-5).

Te Kaapstad (Z-Afr.), 10 december 1968 - Pierre Louis - zoon van Lodewijk Adriaan Alting Mees en Elna Pietie Fouché. (G 12-4).

Te Middelburg, 10 december 1968 - Bram Meine Marinus - en te Middelburg, 10 september 1970 - Alexander Albert Rudolf - zonen van Hendrik Albertus Delfos en Renée Antoinette Johanna Mees. (G 12-19).

Te 's-Gravenhage, 9 januari 1969 - Maria Elizabeth - dochter van Alexander Rutger van Ruyven en Madelon Elizabeth Mees. (R 11-12).

Te New York-U.S.A. 25 augustus 1971 - Cai John Philip - zoon van Jkhr. Mr. J. C. F. von Mühlen en Annette Danielle Dorhout Mees. (G 11-13a)

OVERLEDEN:

Te Busselton (West-Australië), 11 november 1968 - Violet Balchin-Wilson. (G 12-1).

Te Aix-les-Bain, 27 december 1968 - Fokko Alting Mees - echtgenoot van Martha von Haartman. (G 11-1).

Te Amsterdam, 29 januari 1969 - Ferrand Mees - echtgenoot van Albertha Maria Annetha Carabain. (R 11-9).

Te Groningen, 1 juni 1969 - Marie Lucie Hesse, weduwe van Bernardus Dorhout Mees. (G 11-9).

Te 's-Gravenhage, 2 april 1970 - Mr. Willem Cornelis Mees - echtgenoot van Jonkvr. Arnoldine Johanna Elisabeth Berg. (R 11-15).

Te Zeist, 26 september 1970 - Léonie Joséphine Rambaldo - weduwe van Mr. Dr. Regnerus Tjaarda Mees. (G 10-4a).

Te Nijmegen, 16 november 1970 - Jacob Mees - echtgenoot van Suzanna Maria Jongbloed Unterhorst, eerder weduwnaar van Emma Johanna Antoinette Romelia van Stolk. (R 11-2).

Te Hoenderlo, 22 februari 1971 - Maria Kreunen Mees. (R 10-20).

* * *

WIJZIGINGEN EN AANVULLINGEN VOOR
DE DERDE DRUK VAN DE GENEALOGIE
VAN HET GESLACHT MEES.

GRONINGSE TAK:

toevoegen aan het **voornamen-register:**

Adriaan Pier	1965	G 12- 5
Anne Willemijn	1967	G 12-13
Heleen Lydeke Pascale	1964	G 13c
Lucas Hendrik Stefan	1968	G 13c
Pierre Louis	1968	G 12- 4
Suzanne Hilde	1967	G 13b
Stephanie Lise	1968	G 12- 5

toevoegen aan het **Lexicografisch-register:**

Bourne	G 11- 3a
Fead	G 11- 3a
Lubberman	G 13c
Mühlen, Von	G 11-13a
Fouché	G 12- 4

ROTTERDAMSE TAK

toevoegen aan het **voornamen-register:**

Piet Hein	1968	R 12-16
-----------	------	---------

toevoegen aan het **lexicografisch-register:**

Hylkema	R 11-20
Brinkman	R 11-10
Molenaar	R 12- 1
Sluis, van der	R 12- 1
Visser 't Hooft	R 12-17

RECTIFICATIE

Het in het vorige nummer van De Kroniek opgenomen bericht van overlijden van Mevrouw J. F. Bonjer-Mees berust op een, door de administrateur der stichting gemaakt, abuis, waarvoor hij gaarne zijn excuses aanbiedt.

Dit bericht had moeten luiden:

Overleden te Rotterdam, 7 augustus 1968 - Mr. Eduard Frederik Bonjer - echtgenoot van Johanna Francina Mees. (R 10-6).

* *

Mogen wij nog even onder Uw aandacht brengen dat het adres van redactie en administratie veranderd is? Het luidt thans *Stichting Geslacht Mees, Postbus 505, Rotterdam.*

REIS IN JULI 1842 (slot)

beschreven door

Mr. RUDOLF ADRIAAN MEES (R 8-4).

Woensdag 27 July. Wij dejeuneerden in het logement en begaven ons om 9 uur op de stoomboot welke beneden ons aan den oever lag. Het was fraay weder. Wij hadden een zeer talrijk gezelschap van allerlei natien. Over het geheel zeer fatsoendelijk. Het is een heerlijke vaart & wij observeerden met de kaart in de hand alle de ons omringende voorwerpen. De kapitein van de boot is de broeder van de logementhouder. Hij nam de functie van kapitein en conducteur tevens waar & was uiterst beleefd & voorkomend om de reizigers opheldering te geven. Ik hoorde van hem dat zijne boot slechts 16 paardenkrachten heeft en van ijzer in Frankrijk gebouwd is, zoowel de boot als de machine & dat deze kracht genoegzaam was voor de dienst. Op het Brienzer Meer vaart er een, zoo ik wel onthouden heb, van 6 paardenkrachten, welke dan ook, naar de kapitein van onze boot ons zeide, niet voldeed & gedurig onklaar was. Wij zagen dat bootje de volgende dag heen en weer varen, maar konden door den grooten afstand de snelheid van het geheel niet beoordelen.

Om $\frac{1}{4}$ over 10 bereikten wij Neuhaus, dus in 5 kwartier; men had die average passage meen ik 58 minuten opgegeven. Te Neuhaus waren eene menigte rijtuigen gereed; wij handelden met een koetsier die een goede kales had, de prijzen gaan bij tarief. De tour die wij nu gingen maken was zeer belangrijk. Van Neuhaus reden wij op Unterseën, een klein plaatsje met zonderling lelijke huizen. Wij lieten Interlaken links van ons liggen, reden de Aare over welke zeer snel stroomt uit het Brienzer in het Thuner meer; wij kwamen spoedig in het dal, hebben de Lütschine bruisend aan onze linker hand & hier heet deze enkel zoo; hooger op verdeelt zich deze rivier & neemt de eene tak den naam van Schwartse, de andere die van Weisse Lütschine aan.

Het toneel hier is verheven & schoon, geweldige rotsen welke zich steil verheffen aan de rechterhand; de Lütschine welke door haar rotsig bed ontelbare cascaden vormt aan de linkerhand; aan de overzijde van den stroom weder hooge rotsen, maar die op vele plaatsen met hooge boomen & groote grasperken getooid zijn.

Zoo reden wij voort tot Lauterbrunnen alwaar wij ruim $\frac{1}{4}$ over 12 aankwamen. Wij stapten even af bij het logement hetgeen vrij groot en zeer net er uitziet, doch gingen dadelijk iets meer zuidelijk op om de beroemde Staubbach te zien; het is een kwartier wandelen naar ik gis van het logement. Die val is 900 voeten hoog & valt regtstandig naar beneden. Ieder weet dat de hoogte de uitwerking benadeelt; de straal schijnt dun ofschoon waarschijnlijk de breedte aanmerkelijk is.

Van Lauterbrunnen af ligt de val aan de rechterhand. Zijn water vermeerderd het water van de Weisse Lütschine. Wij kwamen naar het logement terug. Uit hetzelfde ziet men zuidelijk de Junkfrau links, de Silberhorn rechts. $\frac{1}{4}$ voor 2 ure verlaten wij Lauterbrunnen langs denzelfden weg terugkerende dien wij gekomen waren. Wij zagen toen de voorwerpen weder uit een ander oogpunt hetgeen niet onbelangrijk was. Denzelfden weg vervolgende kwamen wij op de plaats op het speciale kaartje aangeduid met den naam Zwei-Lütschinen. Nu sloegen wij rechts af, passeerden eerst de weisse Lutschine & kort daarna de Schwartz welke wij toen ook aan de rechter hand hadden & hielden; deze tweeledige overtocht is dicht bij de plaats alwaar de twee Lütschinen in één tak zich vereenigen. Naar Grindelwald rijdt men langzaam opwaarts. Dit gaf ons gelegenheid om veel te wandelen. Deze streek wemelde van allerlei soort vlinders waaronder zeer fraaie; doch geen netjes bij ons hebbende gelukte het ons niet een enkele te vangen.

Het was op dien weg dat een jongen of man ons zeer fraay gemaakte houten huisjes aanbood. Wij konden het over de prijs niet eens worden of hij begreep ons niet. Hij werd gevolgd door twee wezens, een jongen en een meisje, beide Kretijnen. Wij hadden gelegenheid om deze arme schepsels goed te beschouwen. Zij uiteten eenige onverstaanbare klanken en hadden een afgrijselijk voorkomen. De man, want hij was gelijk de huisjes koopman ons zeide reeds 23 jaar, had volkomen zinnelooze gelaatstrekken, kromme beenen & gedraaide armen en handen, welke laatste hij krampachtig uitstak om een gift te bedelen, want op geld zijn zij zeer gesteld. De vrouwelijke Kretijn was 18 jaar, had nog akeliger gezigt & alle tesamengetrokken naar de neus, welke klein en gezonken was; de ogen half open door de samentrekking der oogleden. Zij was schuw verschool zich achter de andere en sprak niets. Sommigen van ons gezelschap zagen de man, die de huisjes aanbood, ook voor een Kretijn aan. Hij had zeker een zeer stomp voorkomen, ik hield hem echter niet voor een Kretijn.

Wij kwamen, de sneeuw der bergen altijd voor ons in het gezigt hebbende, omstreeks $\frac{1}{4}$ voor 5 te Grindelwald. Den indruk van deze geheele tour wensch ik dat mij bij zal blijven: stout, ontzagwekkend & tevens liefelijk & bevallig, met een groote verscheidenheid van oogpunten door het rijzen en dalen van den weg. Een aangename atmosfeer en heldere hemel alles werkt samen om mij deze tooneelen met byzondere belangstelling, ja met een zeker onuitdrukbaar gevoel te doen beschouwen. Wat zou het geweest zijn wanneer ik vergezeld was geweest met haar, doch dit kon niet zijn. En dus geen weiding daarover.

Wij kwamen dan te Grindelwald om circa $\frac{1}{4}$ voor 5 & lieten aan den voerman over waar ons te brengen; hij bragt ons aan een zeer goed logement genaamd (open gelaten). Wij hoorden naderhand dat een ander nog beter was. Wij hadden veel behoefte aan een goed diner & er werd vrij spoedig aan voldaan. Zeer

kort na onze aankomst werd er gereedheid gemaakt, terwijl wij eenige voorwerpen van Grindelwald's houtwerk uitzochten om voor presenten & voor eigen aandenken te doen dienen. Terwijl wij aan tafel zaten kwam men ons vragen of wij de zangerinnen ook wilden hooren. Op ons toestemmend antwoord kwamen zij al spoedig binnen & plaatsten zich, vier in getal, aan het einde der zaal tegenover ons. Zij zongen niet onaardig partij, de inhoud van hunne liedjes was zeer onschuldig.

Tegen 6 uur stegen Mie en ik op, zij op een muilnier, ik op een paard. Het andere gezelschap verkoos te voet te gaan. Wij hadden een weg die niets hoe genaamd fraays opleverde; langs smalle ongelijke voetpaden bereikten wij een huis alwaar wij afstegen & de dieren aan de gidsen overgaven om op onze terugkomst te wachten. Spoedig kwam een bejaard stevig man bij ons welke ons naar den grooten gletscher zou geleiden. Hij had een bijl bij zich & nadat wij eenigen tijd gewandeld hadden kwamen wij aan het ijs, alwaar dit werktuig dadelijk kon gebruikt worden. De man hakte holligheden in het ijs waarin wij onze voeten zetten konden. Zoo wandelden wij het ijs op, hetgeen eenigszins glooiende lag & daarom zeer moeilijk te begaan was. Wij bleven er eenigen tijd & daalden toen in eenen ijsgrot, alwaar wij rondom onder, aan de zijden & boven ons ijs hadden. Het had een fraaye blaauwe kleur, echter was het weder, dat donker geworden was & regenachtig, gepaard met de reeds vallende avond, niet gunstig voor de kleuren te zien, hetgeen men zegt dat bij zonneschijn zoo uitnemend fraay is.

Wij keerden eindelijk terug. Ik gaf mijn paard aan broeder Goris & steeg te voet af. Intusschen was het vrij donker geworden en de terugtocht was hoogst moeyelijk; de puntige steenen welke overal verspreid lagen, gevoegd bij de slijk & nattigheid, deed mij zeer naar het logement verlangen alwaar wij na nog eenigszins gedwaald te hebben, daar de gidsen bij de paarden & wij een bijpad hadden willen gaan, tamelijk vermoeid aankwamen.

Wij soupeerden in het logement & gingen tijdig te ruste om de volgende dag tijdig te rijden.

Donderdag 28 July. Het werd 6 uur eer wij afreden van Grindelwald. Wij hadden er eerst ontbeten & nog eens uit de vensters van onze kamers het gezigt genoten van de trotsche bergen, welke heerlijk door de morgenzon beschenen werden. Wij reden dezelfde route die wij gekomen waren voor een groot gedeelte, sloegen toen rechts af & kwamen te $\frac{1}{2}$ 9 te Bönigen aan het Brienzer meer gelegen. Er was een zeer fraay logement, schilderachtig gelegen met een ruim uitzigt op het meer. Wij bestelden dadelijk een schuitje met drie roeyers waarmede wij spoedig afstaken na iets in het logement gebruikt te hebben. De zeer voorkomende hospes klaagde zeer over weinig verkeer.

Om 9 uur vertrokken gingen wij langs den zuidelijken oever & kwamen te $10\frac{1}{4}$ aan de Giessbach. Reeds op

eenigen afstand zagen wij het water van den val in het meer storten. Wij landden dicht bij dezelve & gingen nu op de verschillende etages de heerlijke & trotsche waterval gadeslaan. Er zijn veertien vallen. Men kan ze evenwel niet tegelijk in ogenschouw nemen. Maar elk heeft zijne verscheidenheid. Wij zagen er 6, waaronder de voorlaatste een breed gordijn vormt, waarachter men staande een zonderling gezigt heeft op de omringende voorwerpen. Het klimmen naar die verdiepingen afgedaald zijnde kwamen wij bij den schoolmeester. Het is een oude man van meer dan zeventig jaar, die eertijds met de zijnen bekend was voor fraaye zangers te zijn. Ik meen verstaan te hebben dat hij te Brienz, dat er over ligt, aan de noorder oever van het meer, schoolmeester geweest was, in welke bediening zijn zoon hem nu opgevolgd was. Het huis, dicht bij de val, alwaar men een en ander scheen te kunnen gebruiken, hoort hem toe & er was een kamer met een verzameling van platen & houten voorwerpen. Wij kochten er iets en lieten de zang voor ons aanheffen, hetgeen echter onze verwachting niet voldeed. De oude man, die in de bedrijvigheid was, kwam tusschen beide wat medezingen. De andere waren zoons en dochters van hem. Door lelijkheid zeer uitstekend. Wij scheepten ons weder in & onze forsche roeyers, waarvan er 2 zaten & een altijd achterop stond, bragten ons $\frac{1}{4}$ over 1 te Interlaken. Wij hadden Giessbach te $11\frac{1}{4}$ verlaten.

Bevallig en lachend ligt het beroemde Interlaken. Jammer dat wij er zoo kort van genieten konden. Wij vonden een uitnemende publieke tafel, welke juist begonnen was. Willem vond er een kennis, de Heer Murald, welke te Bern woont. Na het eten gingen wij nog wat wandelen, verlustigden wij ons in de heerlijke gezigten. Zuidoostelijk hadden wij de ijsbergen en vlak bij ons schoon geboomte. Men heeft zoo men ons zeide te Interlaken ook al te veel willen bouwen & uitbreiden zoodat men nauwelijks gebruik heeft voor de menigte van gelegenheden om te logeren. Wij reden daarna weder naar Neuhaus alwaar de stoomboot om 4 uur zou afvaren, hetgeen echter wat later werd doordat dezelve wat laat van Thun aangekomen was. Wij verlustigden ons nog eens in het zeer fraay Thuner Meer. Wij lieten onze goederen oppakken op ons rijtuig hetgeen ons reeds wachtte & reden den weg naar Bern op.

Onze koetsier welke altijd zeer matig geweest was, had nu te veel gebruikt, men had hem, zeide hij, buiten zijn weten cognac gegeven in een glas water. Hij was echter niet onbekwaam, maar reed onmatig hard. Hein zat bij hem op den bok & vermaande hem met goed gevolg om zich rustig te houden. Het is een uiterst bevallige weg van Thun naar Bern; vroolijk, met verscheiden buitenplaatsen, die met zorg onderhouden schenen. Achter ons hadden wij altijd de hoge bergen welke heerlijk op hunne toppen de stralen van de avondzon vingen, toen de zonneschijf voor ons zien verdwenen was. Wij kwamen $\frac{1}{4}$ na 8 te Bern aan & namen onze intrek in La Couronne.

De logementhouder Knechtenhofer van Thun had met zijn hulpvaardigheid de pas van Hein ter visering aan de logementhouder te Bern opgezonden & tevens plaats voor ons besteld. Wij logeerden aan de overzijde van het eigenlijke logement zeer goed. Het regende dien avond en de donker viel spoedig zoodat wij niet weder uitgingen. Den volgenden morgen na het dejeuner, namen wij een valet de Place om ons rond te leiden. Bern heeft fraaye plaatsen, de winkels zijn deels in gewone huizen, deels in gaanderijen, zoals wij te Straatsburg ook ontmoet hebben; wij vonden de stad vrij levendig, de Bernsche beeren moesten niet vergeten worden. Wij vonden een gemetselde diepte alwaar eenige beren gehouden werden, welke daar rondliepen & voornamelijk leefden van hetgeen hun door de beschouwers werd toegeworpen. Er was eigenlijk weinig aan te zien.

Veel meer belangrijk vonden wij hetgeen wij in het koor van een der kerken zagen, de byzonder zuiver bewaarde geborduurde kleeden, welke de tenten van Karel den Stoute hadden versierd & door de Zwitsers in den bekenden slag tegen dien vorst veroverd waren. Wij konden dit alles zeer van nabij bezien en zelfs betasten, mits zorg dragende om het op de keerzijde aan te vatten, waaraan de man welke het ons liet zien telkens herinnerde. Wij bewonderden het frisse koloriet hetgeen nu reeds bijkans vier eeuwen geleden in het veld den gemelden vorst voor ameublement geëindigd had.

Broeder Goris die dit alles met het oog van een antiquar bezag, had er zoo veel behagen in dat hij bijna van deze plaats niet scheiden kon. Wij wandelden Bern in allerlei rigtingen door, bezochten een paar punten van waar men zeer fraaye uitzigten heeft, kochten eenige platen & bezochten een koffiehuis alwaar wij enkele nieuwspapieren vonden. Het koffiehuis behoorde waarschijnlijk niet tot de voornamen, want het had arme voorraad.

Wij spijsigden aan de publieke tafel, welke goed ingerigt was, ongelukkig proefde onze Hollandsche smaak in alles de sterke boter. Om $\frac{1}{2}$ 4 na den middag verlieten wij Bern & hielden $\frac{3}{4}$ voor 6 ure te Frauenbrunnen stil. $\frac{1}{4}$ voor 8 bereikten wij Solothurn onder eenen geweldigen regen. Het was welligt daardoor dat de stad ons bij uitstek somber voorkwam. Ons logement was over de groote & voor het bouwkundige beroemde kerk. Wij soupeerden à la carte eerst alleen, toen kwamen er eenige menschen o.a. een heer die gaarne scheen te praten & met wien ik mij nog een poos onderhield toen de overige reisgenooten reeds naar hunne kamers waren. Dat gesprek leverde niet veel op dan dat ik van hem vernam dat hij, een Zwitsersch officier zijnde, nooit uit Zwitserland geweest was ofschoon hij 45 jaar oud was. Hij ging nu voor de eerste maal reizen.

30 Juli. Wij waren vroeg bij de hand, na het haastig dejeuner bezocht ik de kerk van binnen, het is een grootsch gebouw & van een imposant voorkomen. Er

werd een vroegmis gevierd, welke redelijk bezocht was. Wij verlieten Solothurn $\frac{1}{4}$ over 6 uur. Om 9 ure waren wij te Balsthal. Na een zeer op en neer gaande weg bereikten wij om $\frac{1}{2}$ 12 Hollstein; hier hielden wij middag. Naar gelang van het kleine plaatsje werden wij door de bejaarde hospita, die een zeer fatsoenlijk voorkomen had, goed ontvangen. Na de maaltijd genomen te hebben vertrokken wij om 2 ure en kwamen te $\frac{1}{2}$ 5 te Basel.

Wij namen onze intrek in de 3 Rois, een logement hetgeen een zeer antiek voorkomen heeft. Men heeft plan om het geheel te herbouwen & reeds in de eetzaal hangt „l' Hotel des trois Rois en 1843", dat is zooals het zijn zal. Wij soupeerden er á la carte nadat wij de stad bezigtigd hadden en ook de kerk alwaar het graf is van Erasmus. Dit gedenkstuk is zeer onbevallig; een pijlaar waarop, als ik mij wel herinner, het borstbeeld van den grooten man is afgebeeld, duidt de plaats aan waar hij begraven is. Wij vonden niet dat de stad, van de brug over den Rijn te zien, een behaaglijk voorkomen heeft. De gebouwen zijn te weinig fraay om uitwerking te doen.

Op Zondag 31 July vertrokken wij om 6 uur met een omnibus naar St Louis alwaar de spoorweg een aanvang neemt. Wij moesten met onze goederen dadelijk in het gebouw der Douane. De koffers werden op een tafel uitgezet & het onderzoek begon. Er viel alleen aanmerking op een pakje hetgeen mijne reisgenooten voor een provisie snuif aanzagen. Ik wist dat het tabak was doch daar zij eenmaal er over handelden als over snuif meende ik dat het beter was, mij maar stil te houden. De douanier insisterde dat het een onmatige portie was voor dagelijks gebruik. Men zeide hem dat de dame die in ons gezelschap was (dochter Mietje) verbazend verslaafd was aan het snuiven. Of hij het geloofde of niet weet ik niet maar hij liet zich daarmee afschepen. Het kistje met houtwerk uit Grindelwald moest $3\frac{1}{2}$ francs betalen, remboursable te Straatsburg bij het verlaten van het fransche territor, hetgeen wij evenwel vergeten hebben te reclameeren.

Wij begaven ons op de spoorweg & namen in de Diligence plaats. 7 uur van de station, $\frac{1}{2}$ 3 Muhlhausen station, $8\frac{1}{4}$ Bolwiler station, 10,10 eindstation. Wij vonden een omnibus in welke wij gepakt & zoo naar de stad reden. Wij lieten ons brengen aan het Hotel de Paris, een zeer goed logement. Het weder was ons ongunstig. Het regende geweldig. Eerst gebruikten wij iets in een café; vervolgens den Dom gezien, een heerlijk gebouw, de hoogte van hetzelfde doet de toren veel van zijn effect verliezen. Wij bezoeken eenige winkels, het voortreffelijk standbeeld van Kléber & het standbeeld van Gutenberg. Om een ure tafel in het hotel, voortreffelijk. 's Namiddags een collectie van schilderijen en bustes. Nogmaals de Dom bezocht. Ook de kerk van St. Thomas voor de Evangelischen ingerigt.

Het schoon monument gezien van den Maarschalk

van Saxe & twee gedroogde lichamen van een graaf van Nassau en zijne 14 jarige dochter. De Graaf had eenige vernieuwde kledingstukken. Het meisje had nog geheel de oorspronkelijke kleding aan. De aanhoudende regen hindert ons in het wandelen, wij beproeven het nog, koopen een potje de foié gras voor de zilveren bruiloft van broeder de Monchy & soupeeren á la carte.

Maandag 1 augustus. De omnibus komt $\frac{1}{4}$ voor 6 ure voor. Om $\frac{1}{2}$ 7 varen wij af, eerst in het kanaal welke ons in den Rijn brengt. De boot was een byzonder kleine vrij onaanzienlijke. Dezelve werd anders als kanaalboot gebruikt. $\frac{1}{2}$ 10 te Offenheim; aldaar verlaten ons de reizigers welke naar Baden-Baden gaan. Leopoldshaven $\frac{1}{2}$ 12 & $\frac{1}{2}$ 5 te Manheim. Hier behoorden wij dadelijk een andere boot gevonden te hebben; ons gebrekkig vaartuig was echter te laat gekomen, de boot naar Maintz was reeds vertrokken & wij moesten dus wachten tot de afkomende boot van Straatsburg, welke om 11 ure van daar gestoomd was. Wij gingen thee drinken in het Hotel de l' Europe; wandelden door Manheim & vertrokken om $7\frac{1}{4}$ ure per afkomende boot. Eerst ten $\frac{1}{2}$ 12 arriveerden wij te Maintz. Het was verbazend donker. Wij kregen nog met eenige moeite logies daar in het hotel d' Hollande geen plaats was.

In een minder soort van Hotel „Zum Landsberg" in een (onleesbaar) straat waren wij zeer goed.

Om vier ure Dinsdag 2 Augustus was het wederom reveil. De boot zou om $\frac{1}{2}$ 6 vertrekken. Het was een boot van de Keulsche Maatschappij. Het was schoon weder. Te Biberach kregen wij Ds. Voorthuyzen van Nijmegen bij ons, die met Jacob van Marken op reis geweest was, doch welke laatste om ziekte zijner kinderen had moeten retourneeren. Hij was alleen & onze ontmoeting deed hem veel genoeg, gelijk wij ook aangenaam met hem reisden. $\frac{1}{2}$ 2 bereikten wij Königswinter, aldaar vonden wij Adriaan, Cato & Goris. De families Goudoever & Overzee. Wij beklommen na het diner nog eens spoedig den Drachenfels. Het was heerlijk zacht en helder weder. Ik had gaarne nog een nacht en dag daar vertoefd, doch onze tijd was verbruikt; wij vingen daarom een boot van denzelfden Keulschen Maatschappij op & vertrokken er om $\frac{1}{2}$ 7 mede naar Keulen.

Het was een heerlijke avondstond & wij genoten daar regt aangenaam, 9 ure Keulen. Het was te donker om te Keulen iets te zien & wij waren ook vermoeid, althans ik begaf mij dadelijk naar bed. De naam van het logement was (open gelaten).

Woensdag 3 augustus. De Nederlandsche Stoomboot Prins Jouville ontving ons om 7 uur 's morgens. Wij hadden een zeer goed gezelschap, allen vreemden maar het ontbrak ons geen zins aan gesprek.

10 ure Dusseldorf, $\frac{1}{4}$ voor 5 Lobith, $\frac{1}{4}$ over 5 van Lobith, Nijmegen 7 ure. Het heerlijke weer deed ons dadelijk eene wandeling beramen. De dag was echter

reeds te ver verlopen om verder te gaan dan het Valkenhof. Het riviergezigt bij de ondergaande zon was voortreffelijk & maakte mij bij het vooruitzicht van den volgenden dag het huisgezin weer te zien regt vergenoegd. Wij souperen bij Holterman & vertrekken met dezelfde boot om 6 uur van Nijmegen.

Op Donderdag 4 augustus $\frac{1}{4}$ voor 8 Thiel; $\frac{1}{4}$ voor 9 Bommel; 10 uur Gorcum; $\frac{1}{2}$ uur voor Dordt blijven

wij geruimen tijd vastzitten. De kapitein was onvermoeid bezig om ons er af te helpen. Wij bewonderen de vaardigheid waarmede er gemanoeuvreed werd. Er moest eindelijk naar het wassende water gewacht worden. Nog zeer moeielijk baande de stuurman zich een weg door de ondiepten heen. Eindelijk bereikten wij Dordt & om één uur Rotterdam. Wij vonden alles volkomen welvarend & waren dankbaar voor zoo veel goeds als wij genoten hadden.

VARIA.

Er werd mij een stapeltje brieven ter hand gesteld met het verzoek deze door te lezen en er wat over te schrijven in dit blad. De brieven zijn alle gericht aan Rudolf Mees, (R 9-8) geb. Rotterdam 5 Juni 1815, overleden Rotterdam 9 September 1899. Hij was gehuwd 1e Rotterdam 12 Juni 1844 met Clasina Cath. Mees, geb. Rotterdam 10 Juni 1821, overleden Rotterdam 17 December 1847 en 2e Rotterdam 14 Augustus 1850 met Math. Cath. Joh. Vink, geb. Rotterdam 31 Augustus 1820, overleden Rotterdam 27 October 1890.

Bijna alle brieven zijn geschreven door zijn broeders. Ik kan niet zeggen dat ze in doorsnee interessant zijn qua inhoud, maar zij geven U een idee van de uitstekende verhouding van al deze broers onder elkaar. De brieven zijn soms vaderlijk, soms medelevend, een andere keer behulpzaam. Ik las enige kinderbrieven van Goris en Jan uit Haarlem, 12 en 13 jaar oud, waar zij „schoollagen” 1835. Zij zijn gebracht door hun broers Willem en Adriaan. „Het was ons toen de broeders weg waren zeer vreemd en niet heel prettig, maar wij zijn alweer gewend en hebben met de broers zeer veel plesier gehad want wij zijn de geheele middag uit rijden geweest”. Goris, (Gregorius) die in zijn latere leven veel is blijven houden van het buitenleven en dieren en planten, schrijft veel over dit onderwerp en vraagt of de broers over willen komen als de hyacinten gaan bloeien. In 1838 krijgt hij schoon genoeg ervan op school opgesloten te zitten met 25 jongens. Hij begrijpt niet dat er jongens zijn die het schoolliggen plezierig vinden. „Zij moeten dan zeker niet graag thuis wezen”. M.a.w. zij hebben het zelf prettig thuis. Vrienden Piet Havelaar en Willem van Rossum gingen tot hun spijt van school af. Sommige jongens stoken andere tegen Rotterdammers op.

7 Mei 1813 schrijft Willem uit Tilburg waar hij met verlof is en op een vege kamer woont en gelukkig nog niet in een kamp. Hij vraagt zijn ouders eens te komen kijken. Dan volgt een brief van Juni 1832 om R. met zijn 17e verjaardag te feliciteren. Hij vindt dat de moeilijkste jongelingsjaren nu voorbij zijn. Zo half mens en dan op kantoor, zonder aangename metgezellen is niet bijzonder plezierig. Toch zal hij geen spijt van zijn keus hebben. Hij vraagt Goris en Rudolf te logeren. Een andere keer heeft Rudolf over te

weinig vrienden in Rotterdam geklaagd en raadt W. hem vooral de familie (dat is: de goede leden (sic) uit dezelve) te bezoeken; bovenal oom Goris, die zeer geletterd is.

1833. Willem studeert hard in Utrecht en houdt veel van philosophische wetenschappen. Ook praktische wetenschappen hebben zijn aandacht waardoor hij nuttig zal kunnen zijn; oeconomie polit en nieuw regt, regt van koophandel b.v. „Ik begin hoe langer hoe minder op te hebben met geleerdheid en een wezenlijk wijs, edel en braaf man en dus ook voor mijne medemenschen nuttig man te worden, lacht mij meer toe, dan een geleerde te worden”. Waren er nu nog maar veel van zulke brave mensen!

In 1835 is hun vader (R 8-4) ziek, Willem wil overkomen en 's nachts waken. Uit Enkhuizen schrijft Willem over een reisje van hem en Adriaan met Goris en Jan vanuit Haarlem naar Zomerzorg en Velzen. Daarna samen per diligence naar Alkmaar, dan met een rijtuig naar Hoorn. Zij aten bij grootouders Van Marken en gingen per postwagen naar Enkhuizen, bezochten Medemblik en Urk. Op de terugweg bezoeken ze de jongens nog eens. 15 October 1835 vraagt Willem naar waarheid ingelicht te worden over de ziekte van zijn vader. Daarna zegt hij zijn mening over een besluit des Konings, waardoor een soort belasting zal komen, die de graanhandel zal drukken. Het lijkt hem dat dit zijn bevoegdheid overschrijdt. In 1836 is Willem weer in ongerustheid over zijn vaders gezondheid. Tegenstrijdig zijn zijn plichten als commissaris van een studentenreunie waarvoor feesten georganiseerd moeten worden en vlaggen geleend en gehuurd worden. Hierover schrijft W. 9 brieven!

7 Mei 1836 schrijft hij uit Utrecht dat Hein (Hendrik Willem) wordt ontgroend, het zeer gemakkelijk heeft en zich goed houdt. In een hartelijke brief spreekt Hein zijn deelneming uit met een blauwtje dat Rudolf gelopen heeft. Hij kan zich voorstellen dat diens toestand allertreurigst is. Hij raadt hem aan aan zijn gezondheid te denken en zoveel mogelijk verstrooiing te zoeken. Vanuit Rotterdam schrijft Adriaan aan R. die in Zwitserland wandelt en geeft raad over toeren die hij zelf vroeger maakte. Palthe en Beuker Andreae, die uit Utrecht ontsnapten, zijn reisgenoten. De eerste wordt met zijn promotie gefeliciteerd. Hij vindt het échappement van Beuker Andreae uit Utrecht allerklugtigst.

10 Augustus 1840 zegt Adriaan dat hij naar Berg en Dal gaat om te wandelen. De drukte in Rotterdam maakte het werken bezwaarlijk en bovendien bevalt zijn studie hem nog slecht. Wat zou hij van Rotterdam in deze tijd opkijken! Palthe wordt bijzonder gegroet en hij hoopt dat de reis hem goed zal doen.

Uit Heidelberg schrijft Hein 14 Augustus 1842 een brief vol zelfverwijt. Hij is slof, stelt alles uit en tobt daarover. Hij mist de geestkracht besluiten te nemen. Hij leest uit Rudolfs brieven, dat deze ook niet opgewekt is en het kantoorleven hem weinig bevalt. Hein vindt hem te goed en te beschaafd ervoor, maar raadt hem aan zich te schikken. Hein vindt dat Rudolf moet trouwen, dat zou hem veel vrolijker maken. Hein heeft een heerlijke reis gemaakt naar Zwitserland. „Papa en oom Goris zijn iedere morgen met doodsverachting om 4½, 5 of 5½ opgestaan. Mary (Maria Cornelia Anna) is ook een pleizirige en gemakkelijke huisgenote en eene uitzondering zeker op vele vrouwen”.

Uit Delft 29 Maart 1843 krijgt R. een heel hartelijke felicitatie van Hein met zijn engagement.

Delft 10 Juni 1844. Hein moet een beslissend examen doen. Hij excuseert zich heel stil geweest te zijn op Rudolfs feest, hij deelt erg in R's geluk, maar wordt ellendig zwaarmoedig als hij bedenkt, dat hij dat alles zal moeten missen. Het is een melancholieke brief. Wat zou de reden geweest zijn en hoe kwam hij er later toe naar Indië te gaan, hij lijkt er geen geschikt type voor.

26 Juni 1845 schrijft hij vanuit Kertojono: Een brief van Rudolf was 5 mnd. onderweg, omdat het schip in het ijs vastgezet had. Hij woont in een goed klimaat aan de Kediri, maar leeft nog eenzaam en heeft veel tijd om aan het lieve Vaderland te denken. Hij is controleur en moet het factotum van de streek zijn. Zijn erf is een compleet O.I. etablissement, een mooi huis, bloementuin, moestuin en allerliefst boschje van vruchtbomen, een weide met koeien en stal-lingen voor 8 paarden. Controleurs krijgen meestal weinig geld voor een woning, maar hij trof een huis van een vroegere inlandse Regent. Er wonen daar veel deugnieten met weinig moraliteit, maar veel praktisch beleid, en soms met talent en energie. Hij eindigt de brief met groeten aan R's vrouw en informeert naar de kinderzegen!

Dan weer brieven van de broers aan elkaar om bij elkaar te komen logeren. Willem woont dan op de Oude Gracht bij Smebrug bij de Wed. Brouwer. In 1850 schrijft Willem aan Rudolf. Het is een felicitatie met R's engagement met Machtilda Catharina Johanna Vink. Hij twijfelt niet of er is een nieuw tijdperk van geluk voor hem aangebroken. Hein schrijft 26 Maart 1850 uit Senagar, dat hij in langen tijd geen tijding ontving, die hem zoveel genoegen deed. Hij kent Mathilde, ze is een oude vriendin van zijn zuster Marie. Hij hoopt dat R. in Mathilde een vergoeding

zal vinden voor het verlies van zijn lieve eerste vrouw, Cato Mees. Zuster Marie heeft het gezin na haar dood liefderijk verzorgd. Hein roemt zeer de heerlijke natuur waarvan hij nu geniet en het klimaat. Toch zou hij graag en hoe eerder hoe liever met verlof overkomen naar Nederland, maar de stakker is pas 5 jaar weg en krijgt pas na twaalf jaar verlof. Hij zal maar proberen veel te sparen en dan buiten bezwaar van den Lande te reizen en eerder verlof te nemen.

Elders las ik, dat hij reeds in 1850 wegens gezondheidsredenen teruggekeerd is en ambtenaar aan het Departement van Koloniën werd. In 1858 werd hij Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Deze brief is de laatste van het pakket. Wij hebben er een blik door kunnen slaan op het leven van de oudste kinderen van het echtpaar Mees-Ackerdijk, later Mees-van Marken.

S. A. Verbrugge-Mees (R 10-17)

VARIA

In de laatste oorlogsmaand (april 1945) schreef Cornelia Arnold-Mees, die in die tijd aan de rand van het verwoeste Bezuidenhout in Den Haag woonde, onderstaand gedichtje toen een van haar kinderen stralend thuis kwam met een paar knikkers die het tussen de puinhopen had opgeraapt. Zij stuurde ons dit als blad-vulling.

Drie knikkers.

„Ik heb drie knikkers in het puin gevonden!”
Drie knikkers voor een kind zijn een vizioen
Van felle kleuren: rood en blauw en groen
In glazen bol tot een spiraal gewonden.
En het verheugt zich, zoals kinderen doen.

Het kind vond de vervulling van zijn wensen
Terwijl het, springend over brokken steen,
De weg naar school ging, die nog kort geleên
Liep door 'n gewone stad vol met gewone mensen
Voor wie het leven goed en prettig scheen.

Ik zie een beeld van lieve oude dingen
Wat huizen en een lange smalle tuin.
Het licht valt langs de daken, rood en bruin,
Een kind speelt in het gras, de vogels zingen.
Nu vindt mijn kind zijn knikkers . . . in het puin!

Het kind ziet niet hoe daar de stad, geschonden
Terneer ligt; het vergeet wat is geschied.
Het ziet het heden slechts dat kleine vreugden biedt
En juicht: „Ik heb drie knikkers in het puin gevonden!”
Drie knikkers in het puin . . . meer vraagt het niet.

April 1945

Cornelia Arnold-Mees

Wij hopen voor onze volgende kronieken meer „blad-vullingen” van onze leden te ontvangen.

BALANS PER 31 DECEMBER

	1968	1969	1970
Bank Mees & Hope N.V. .	f 936,99	f 619,94	f 199,11
Nog te boeken intrest . .	„ 12,15	„ 4,32	„ 6,55
Nog te boeken porti etc.	f 4,20	f 47,10	f 4,50
Kapitaal . . f 1.334,24			
Verlies 1968 . „ 389,30	„ 944,94		
Kapitaal . . f 944,94			
Verlies 1969 . „ 367,78		„ 577,16	
Kapitaal . . f 577,16			
Verlies 1970 . „ 376,—			„ 201,16
	f 949,14	f 624,26	f 205,66

VERLIES- EN WINSTREKENING

	1968	1969	1970
Kroniek no. 20	f —,—	f 1.097,50	f —,—
Administratiekosten . . .	„ 500,—	„ 500,—	„ 500,—
Porti, reiskosten etc. . .	„ 83,95	„ 47,10	„ 13,37
Oninbaar	„ 70,—	„ —,—	„ —,—
	f 653,95	f 1.644,60	f 513,37
Contributie	f 252,50	f 1.122,50	f 130,82
Bijdrage ineens	„ —,—	„ 150,—	„ —,—
Intrest	„ 12,15	„ 4,32	„ 6,55
Verlies	„ 389,30	„ 367,78	„ 376,37
	f 653,95	f 1.644,60	f 513,37